

יכוין בקריאת חמשה פסוקים אלו שהם כנגד ה דמילויי הה דשם ב"ן להשאר בו הארה מתוספת הנפש משבת שעברה

ג וַיִּחְזֵי כִּהְנָא יֵת מִכְתָּשָׂא
בְּמִשְׁךְ בְּסָרָא וְשַׁעַר בְּמִכְתָּשָׂא
אֶתְהַפִּיךְ לְמַחֲוֹר וּמְחֻזֵי
מִכְתָּשָׂא עֲמִיק בְּמִשְׁךְ בְּסָרִיָּה
מִכְתָּשׁ סְגִירוּתָא הוּא וַיִּחְזֵינָהּ
כִּהְנָא וַיִּסְאֵב יְתִיָּה: ד וְאִם
בְּהָרָא חוּרָא הִיא בְּמִשְׁךְ
בְּסָרִיָּה וְעֲמִיק לִית מְחֻזָּה מִן
מִשְׁכָּא וְשַׁעַרָּא לָא אֶתְהַפִּיךְ
לְמַחֲוֹר וַיִּסְגֵּר כִּהְנָא יֵת

ג וַרְאָה הִכְתֵּן אֶת־הַנֶּגַע בְּעוֹר־הַבָּשָׂר
וְשַׁעַר בִּפְנֵי הַפֶּה | לָבָן וּמְרֵאָה הַנֶּגַע עֲמִק
מִעוֹר בְּשָׂרוֹ נִגַע צָרַעַת הוּא וְרָאָהּ הִכְתֵּן
וְטָמֵא אֹתוֹ: ד וְאִם־בַּהֶרֶת לְבָנָהּ הוּא בְּעוֹר
בְּשָׂרוֹ וְעֲמִק אֵין־מְרֵאָה מִן־הָעוֹר וְשַׁעֲרָה
לֹא־הָפִךְ לָבָן וְהִסְגִּיר הִכְתֵּן אֶת־הַנֶּגַע

(3) The priest will look at the affliction on the skin of his flesh, and [if] hair inside the affliction has turned white and the affliction appears as if it were deep in the skin of his flesh, then it is the affliction of *tzara'at*. When the priest sees this, he must [pronounce] him impure. (4) But if it is a white *baheret* on his [the person's] skin of the flesh, and it does not appear as if it were deeper than the skin, and its hair has not turned white, then the priest must quarantine

RASHI

רש"י

(3) [If] hair inside the affliction has turned white — At first the hair was black, and then it turned white inside the affliction. [Now, the verse says "hair." Since] the minimum [quantity comprising the term] hair is two, [as opposed to "a hair," thus, there must be a minimum of two hairs that turned white inside the affliction, for the law to

(ג) וְשַׁעַר בִּפְנֵי הַפֶּה לָבָן. מִתְחִלָּה שְׁחֹר וְהָפִךְ לְלָבָן בְּתוֹךְ הַנֶּגַע; וּמַעוֹט שַׁעַר שְׁנַיִם (ת"כ): עֲמִק מִעוֹר בְּשָׂרוֹ. (ת"כ) כָּל מְרֵאָה לָבָן עֲמִק הוּא כְּמִרְאָה חֲפוּהָ, עֲמִקָּה מִן הַצֵּל: וְטָמֵא אֹתוֹ. יֹאמַר לוֹ: 'טָמֵא אֶתְּהָ, שַׁעַר לָבָן סִימָן טָמֵאָה הוּא, גִּזְרַת הַכְּתוּב: (ד) וְעֲמִק אֵין מְרֵאָה. [מִן הָעוֹר] לֹא יֵדְעֵתִי פְרוּשׁוֹ: וְהִסְגִּיר. יִסְגִּירָנוּ בְּבֵית אֶחָד, וְלֹא יֵרְאֶה עַד

apply] (Torat Kohanim 13:45-47). [Appears as if it were] deep in the skin — Anything with a white appearance [seems to the eye as being] deeper [in contrast to a darker object next to it], just like sunlight appears deeper than a shadow [i.e., the shadow appears closer than an object illuminated by sunlight] (Shevuot 6b). He must [pronounce] him impure — The priest must say to him, "You are impure!" For [two] white hairs [inside the affliction] is a sign of impurity by Scriptural decree. (4) [But if it is a white *baheret* ...] and it does not appear as if it were deeper — in the skin. I do not know the explanation of this verse [since a white *baheret* should always appear deeper in the skin, as above, and yet here, the verse describes a case where it does not!] Quarantine — The priest must have the person closed up in one house, and the person must not be seen [by the priest] until the end of a week [of

מִכְתָּשָׂא שִׁבְעָא יוֹמִין:
 ה וַיִּחַזְנֶיהָ כִּהְנָא בְּיוֹמָא
 שְׁבִיעָאָה וְהָא מִכְתָּשָׂא קָם כַּד
 הָיָה לֹא אוֹסֵף מִכְתָּשָׂא
 בְּמִשְׁכָּא וַיִּסְגְּרֶנְיָה כִּהְנָא
 שִׁבְעָא יוֹמִין תְּנִינּוֹת: ו וַיִּחַזְוִי
 כִּהְנָא יִתְיָה בְּיוֹמָא שְׁבִיעָא
 תְּנִינּוֹת וְהָא עֲמִיא מִכְתָּשָׂא
 וְלֹא אוֹסֵף מִכְתָּשָׂא בְּמִשְׁכָּא
 וַיִּדְכַּנְיָה כִּהְנָא עֲדִיתָא הִיא
 וַיִּצְבַּע לְבוּשׁוֹהִי וַיִּדְכֵּי: ז וְאִם
 אוֹסֵף תּוֹסֵף עֲדִיתָא בְּמִשְׁכָּא
 בְּתַר דִּאֲתַחְזִי לְכִהְנָא

שִׁבְעַת יָמִים: ה וְרָאָהּ הַכֹּהֵן בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי
 וְהָיָה הַנֶּגַע עֲמַד בְּעֵינָיו לֹא־פָשָׂה הַנֶּגַע
 בְּעוֹר וְהִסְגִּירוֹ הַכֹּהֵן שִׁבְעַת יָמִים שְׁנִית:
 שֵׁנִי ו וְרָאָהּ הַכֹּהֵן אֹתוֹ בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי שְׁנִית
 וְהָיָה כִּהְנָא הַנֶּגַע וְלֹא־פָשָׂה הַנֶּגַע בְּעוֹר
 וְטָהַרוּ הַכֹּהֵן מִסַּפַּחַת הוּא וְכַבֵּס בְּגָדָיו
 וְטָהַר: ז וְאִם־פָּשָׂה תַפְשָׂה הַמִּסַּפַּחַת בְּעוֹר
 אַחֲרֵי הִרְאָתוֹ אֶל־הַכֹּהֵן לְטָהַרְתּוֹ וְנִרְאָה

the [person with the] affliction for seven days. (5) And on the seventh day, the priest will see him. Now, if the affliction has remained the same in appearance, the affliction not having increased in size on the skin, then the priest must again quarantine him for seven days. (6) Again, the priest will see him on the seventh day. Now, [if] the affliction has become dimmer, and the affliction has not increased in size on the skin, then the priest will [pronounce] him pure. It is *mispachat*. And he must immerse [himself and] his garments [in a *mikvah*], and then he is pure. (7) However, if, after he had shown it to the priest [who pronounced it] as pure, the *mispachat* increases in size on the skin, then it must

RASHI

רש"י

quarantine]; [only] then, will his signs be able to determine his [state of purity]. (5) בעיניו — means: [Remained the same] in its original appearance and size. [The priest] must again quarantine him — But if the affliction had spread in the first week [of quarantine, a second quarantine period becomes unnecessary, and] the person is “definitely” impure [as opposed to one who is in quarantine, who has the status of “quarantined” impure. The latter is also impure as the former; the only difference between the two is the purification procedure (see Mishnah Megillah 1:7)] (see Nega'im 3:3). (6) כהה — means: It became dimmer in its appearance. Hence, if it remained the same in its appearance, or if it increased in size, then the person is impure. מספחת — This is the name of a pure affliction. And he must immerse [himself and] his garments [in a *mikvah*], and then he is pure — Since he was required to be quarantined, the person is considered “impure,”

סוף השבוע ויזכירו סימנים עליו: (ה) בעיניו. במראהו ובשערו הראשון: והסגירו... שנית. הא אם פשה בשבוע ראשון טמא מוחלט: (ו) כהה. הכהה ממראיתו; הא, אם עמד במראיתו, או פשה טמא: מספחת. שם נגע טהור: וכבס בגדיו וטהר.

לְדַכּוֹתֶיהָ וּיִתְחַזֵּי תַנְיָנוֹת
לְכַהֲנָא:

שְׁנֵית אֶל-הַכֹּהֵן:

be shown again to the priest.

RASHI

רש"י

and consequently, required to immerse : הוֹאִיל וְנִזְקַק לְהִסְגֵּר, נִקְרָא טָמֵא וְצָרִיךְ טְבִילָה: [in a mikvah].

PROPHETS II Kings 5

נביאים מלכים ב פרק ה

ח וְהוּהוּ כַּד שָׁמַע אֱלִישָׁע נְבִיא דִּי אַרְי בּוֹע מֶלֶכָא דִּישְׂרָאֵל יַת לְבוּשׁוֹהֵי וּשְׁלַח לְוֹת מֶלֶכָא לְמִימַר לְמָא בּוֹעַתָא לְבוּשְׁךָ יִיתִי כְּעַן לְוֹתִי וְיַדַּע דְּאִית נְבִיאָא בִּישְׂרָאֵל: ט וְאַתָּא נְעַמָן בְּסוּסוֹהֵי וּבִרְתִּיכּוּהֵי וְקָם בְּתַרְע דְּאֱלִישָׁע: י וּשְׁלַח לְוֹתָהּ אֱלִישָׁע אֲזַגְדָּא לְמִימַר אֵיזִיל וְטַבַּל שְׁבַע זְמַנִּין בִּירְדְנָא וְיִתּוּב בְּסַרְךָ לְךָ וְאַתְסִי: יא וּרְגִיזוּ נְעַמָן וְאִזְלוּ וְאָמַר הָא הוּיְתִי אָמַר דְּלוֹתִי יִפּוֹק מִיַּפֶּק וְיִקּוּם

ח וְיִהְיֶה כְּשָׁמַע ׀ אֱלִישָׁע אִישׁ-הָאֱלֹהִים כִּי-קָרַע מֶלֶךְ-יִשְׂרָאֵל אֶת-בְּגָדָיו וַיִּשְׁלַח אֶל-הַמֶּלֶךְ לֵאמֹר לְמָה קָרַעַת בְּגָדֶיךָ יְבֹא-נָא אֵלַי וְיַדַּע כִּי יֵשׁ נְבִיא בְּיִשְׂרָאֵל: ט וַיָּבֵא נְעַמָן בְּסוּסוֹ וּבִרְכָבוֹ וַיַּעֲמֵד פְּתַח-הַבַּיִת לְאֱלִישָׁע: י וַיִּשְׁלַח אֵלָיו אֱלִישָׁע מִלְּאָךְ לֵאמֹר הֲלוֹךְ וְרַחֲצַת שְׁבַע-פְּעָמִים בִּירְדֵּן וְיֹשֵׁב בְּשַׂרְךָ לֶךְ וְיִטְהַר: יא וַיִּקְצֹף נְעַמָן וַיֵּלֶךְ וַיֹּאמֶר הִנֵּה אָמַרְתִּי אֵלַי ׀ יֵצֵא יֵצֵא וְעָמַד וְקָרָא בְּשֵׁם-יְהוָה אֱלֹהָיו וְהִנֵּף יָדוֹ אֶל-הַמָּקוֹם וְאָסַף הַמַּצְרַע: יב הֲלֹא טוֹב אֲבָנָה (קרי אַמְנָה) וּפְרַפְרֵי נְהַרֹת דַּמְשָׁק

וַיִּצְלִי בְּשָׂמָא דִּי אֱלֹהָהּ וַיִּרִים יָדָהּ עַל אֶתֶר בֵּית מַחְתָּא וְתַתְּסִי סְגִירוֹתָא: יב הֲלֹא טְבִין אַמְנָא וּפְרַפְרֵי

(8) And it was, when Elisha the man of God heard that the king of Israel had rent his clothes, that he sent to the king, saying, Why have you rent your clothes? Let him come now to me, and he shall know that there is a prophet in Israel. (9) So Na'aman came with his horses and with his chariots, and stood at the door of the house of Elisha. (10) And Elisha sent a messenger to him, saying, Go and wash in the Jordan seven times, and your flesh shall come back to you, and you shall be pure. (11) But Na'aman was angry, and went away, and said, Behold, I thought to myself: He will surely come out to me, and stand, and call on the Name of the Lord his God, and wave his hand over the place, and cure the leper. (12) Are not Amanah and Parpar, the rivers of Damascus,

RASHI

רש"י

(11) **Behold, I thought** — *I thought that the prophet would come out to me and speak to me, and he would see my sickness, and wave his hand over the place of the leprosy.*

(יא) הִנֵּה אָמַרְתִּי. סְבוּר הָיִיתִי שֶׁהַנְּבִיא יֵצֵא אֵלַי וַיִּדְבֵּר עִמִּי וְיִרְאֶה אֶת הַחֲלִי וְהִנֵּף יָדוֹ עַל מָקוֹם הַצְרַעַת:

מכל מימי ישראל הלא ארתץ בהם וטהרתני ויפן
 וילך בחמה:
 ואתסי ואתפני ואזל ברגז:
 נהרי המשק מכל מי ארעא
 דישראל הלא אטבל בהון

better than all the waters of Israel? May I not wash in them, and be pure? So he turned, and went away in a rage.

WRITINGS Proverbs 24

כתובים משלי פרק כד

ח מַחְשֵׁב לְהָרַע לֹא בַעַל־מִזְמוֹת יִקְרָאוּ: ט זְמַת
 אוֹלַת חַטָּאת וְתוֹעֵבַת לְאָדָם לֵץ: י הַתְּרַפִּית בַּיּוֹם
 צָרָה צָר כַּחֲכָה: יא הִצַּל לְקַחִים לְמוֹת וּמָטִים לְהָרֵג
 אִם־תַּחֲשׂוּךְ: יב כִּי־תֹאמַר הֵן לֹא־יִדְעֵנוּ זֶה הֲלֹא־
 תִּכַּן לְבוֹת | הוּא־יִבְיִן וְנִצָּר נַפְשֶׁךָ הוּא יִדַע וְהַשִּׁיב
 לְאָדָם כַּפְעָלוֹ:
 ח מן מחשב להרע לא בעל־מזמות יקראו: ט זמת
 אולת חטאת ותועבת לאדם לץ: י התרפית ביום
 צרה צר כחכה: יא הצל לקחים למוות ומטים להרג
 אם־תחשוך: יב כי־תאמר הן לא־ידענו זה הלא־
 תכן לבות | הוא־יבין ונצטר נפשך הוא ידע והשיב
 לאדם כפעלו:
 דלא ידענא דא הלא תרעיתא דלפא אלהא בציי ודנטר נפשך הוא ידע ופרע לבר נשא היך עובדוי:

(8) He that devises to do evil, shall be called a schemer. (9) The thought of the foolish is sin, and the scorner is an abomination to man. (10) If you weaken in the day of sorrow, your strength is small indeed. (11) Deliver those that are drawn to death; and those that are ready to be slain — will you refrain from rescuing? (12) If you say, Behold, we did not know this, does not He that weighs the hearts consider it? And He that keeps your soul, does He not know it? And shall He not render to every man according to his work?

RASHI

רש"י

(8) **He that devises to do evil** — *The one who considers wicked designs, he shall be called a schemer.* (9) **The thought of the foolish is sin** — *to those possessing it. And the scorner is an abomination to men* — *Scorning is what causes a person to be abominable to the Holy One, blessed be He, and to people.* (10) **If you weaken** — *from the Torah. In the day of sorrow* — *in the day of your retribution.* (11) **Deliver those that are drawn to death; and those that are ready to be slain** — *If You refrain from rescuing, about this it said, "Your strength is small."* (12) **We did not know** — *[about] this, from those to be slain, to save them.*

(ח) מַחְשֵׁב לְהָרַע. הושב תחבולות רשע לו בעל
 מזמות יקראו: (ט) זְמַת אוֹלַת חַטָּאת. לבעליה:
 ותועבת לאדם לץ. ליצנות היא המתעבת האדם
 על הקדוש ברוך הוא ועל הבריות: (י) הַתְּרַפִּית. מן
 התורה: ביום צרה. ביום פרענותך: (יא) הִצַּל
 לְקַחִים לְמוֹת וּמָטִים לְהָרֵג. אם תחשוך מלהצילם
 על זה אמר: כי צר כחך: (יב) לֹא יִדְעֵנוּ. זה מהמטים
 להרג להצילם:

Mishnah Ketubot, chapter 11

משנה כתובות פ"א יא

(1) A widow is to be maintained out of the estate of [her deceased husband, inherited by the] orphans [and] her handiwork belongs to them. It is not their duty, however, to pay for her burial; [rather,] it is the duty of her heirs — those who inherit her *ketubah*, are obligated to bury her. [The husband has the duty to bury his wife since he inherits her; here, where he died first, her sons inherit her and therefore, it is now their duty to bury their mother]. (2) A widow, whether [her husband died] after [her] betrothal [when her claim is restricted to that

of her *ketubah* only] or after [her] marriage [when she claims also maintenance] may sell [of her deceased husband's estate to collect the aforementioned] without [the sanction of an ordained] court [however, she does need the sanction of three knowledgeable property appraisers]. Rabbi Shimon says, [If her husband died] after marriage [when she also claims maintenance] she may sell [for her maintenance, of his estate] without [the sanction of] the court [since she cannot be expected to starve until the court finds time to deal with her case]; [but if, widowed] after [her] betrothal, she may not sell [any of the estate] except with [the sanction of] the court, since she is not entitled to maintenance, and one who is not entitled to maintenance, may not sell [such property] except with [the sanction of] the court. (3) [A widow who] sold her *ketubah* or part of it, or pledged it or part of it, or presented it or part of it, to a stranger, may not sell the residue [of her deceased husband's estate, to collect the rest, i.e., the *tosfot ketubah*] except with [the sanction of] the court. [This is the opinion of Rabbi Shimon; since she has begun collecting her *ketubah* she is no longer entitled to maintenance.] The Sages, however, say, She may sell [the land pledged for her *ketubah*] even in four or five installments and [in the meantime, before the last installment is sold,] she may sell [of her husband's estate, to provide] for her maintenance

רבנו עובדיה מברטנורא

א אלמנה ניזונת מנכסי יתומים. בין קרקעות בין מטלטלין דתנאי כתובה הוא, ואת תהא יתבא בבית ומתזנא מנכסי: **ואין חייבין בקבורתה.** שהבעל חייב בקבורתה תחת ירושתה, ועכשיו שירשיה גובין כתובתה מירשי הבעל, הם יקבורה. וממילא שמעינן שאם מתה ולא נשבעה על כתובתה שעכשיו אין יורשיה גובין כתובתה, על יורשי הבעל מוטל לקבורה: **ב בין מן הארוסין.** שאין לה מזונות ומוכרת לכתובתה: **בין מן הנשואין.** שהיא מוכרת למזונות: **מוכרת שלא בבית דין.** כלומר שלא בבית דין מומחים. ומכל מקום צריכה למכור בפני שלשה שיהיו בקיאים בשומת קרקע: **רבי שמעון אומר מן הנשואין.** שהיא מוכרת למזונות: **מוכרת שלא בבית דין.** שאי אפשר לה להיות יושבת ומתענה עד שיודקקו לה בית דין. אבל מן הארוסין שאין מכירתה אלא לכתובה, אינה מוכרת אלא בבית דין. ואין הלכה כרבי שמעון: **ג מכרה כתובתה.** מנה מאתים: **לא תמכור את השאר.** התוספת, אלא בבית דין. ומתניתין ר"ש היא דאמר אין מוכרת שלא בב"ד אלא למזונות, וזו הואיל וגבתה מקצת כתובתה אין לה מזונות: **וחכמים אומרים מוכרת היא.** לכתובה, אפילו לפרקים. ואף על פי כן מוכרת היא בינתים למזונות, שלא איבדה מזונותיה

א אלמנה ניזונת מנכסי יתומים, מעשה ידיה שקלה, ואין חיבין בקבורתה. יורשיה יורשי כתבתה, חיבין בקבורתה: **ב אלמנה בין מן הארוסין בין מן הנשואין,** מוכרת שלא בבית דין. רבי שמעון אומר, מן הנשואין, מוכרת שלא בבית דין. מן הארוסין, לא תמכור אלא בבית דין, מפני שאין לה מזונות. וכל שאין לה מזונות, לא תמכור אלא בבית דין: **ג מכרה כתבתה או מקצתה,** משכנה כתבתה או מקצתה, נתנה כתבתה לאחר או מקצתה, לא תמכור את השאר. אלא בבית דין. וחכמים אומרים, מוכרת היא אפילו ארבעה וחמשה פעמים, ומוכרת

[the Sages maintain, that she is entitled to maintenance, until she sells all of her *ketubah*,] without [the sanction of] the court. But she should, however write, [in the deed of sale,] “I sold [the land to provide] for my maintenance.” [Such insertion being, in certain cases, advantageous to the woman.] A divorced woman, however, must not sell [such property] except with [the sanction of] the court. (4) If a widow whose *ketubah* was for two hundred *zuz* sold [from her deceased husband's estate, a plot of land that was] worth a *maneh* [i.e., 100 *zuz*] for two hundred *zuz*, or one that was

worth two hundred *zuz* for one *maneh*, her *ketubah* is deemed to have been thereby settled [even in the case where she loses, since she is to blame for the loss incurred]. If her *ketubah*, however, was for one *maneh*, and she sold [land that was] worth a *maneh* and a *dinar* for one *maneh*, her sale is void. Even though she declared, “I will return the *dinar* to the heirs,” her sale is void [since she had no right to sell the extra part of the land (represented by the value of the extra *dinar*) her entire sale is deemed to have been made in error and is, therefore, void]. Rabban Shimon ben Gamliel says, Her sale [because she is to blame for the loss incurred] is always valid [because she can always refund the balance to the orphans] unless it [the extra land, above and beyond the amount of her *ketubah*], which [is itself, or] would leave [in combination with another adjacent existing field, to the estate] an area [accommodating] nine *kav* [of grain. This area represents the minimum parcel of land to define a “field” which is worth cultivating (Tosfot, Bava Batra 11a)], and from a garden that of half a *kav* [the minimum area that can be profitably laid out as a garden] or, according to Rabbi Akiva, a quarter of a *kav* [as the minimum area that can be profitably laid out as a garden]. If her *ketubah* was for four hundred *zuz* and she sold [plots of land, from her deceased husband's estate] to [three] persons, to each one for one *maneh* [i.e., 100 *zuz*], and to a fourth [she sold] what was worth a *maneh* and a *dinar* for one *maneh* [so that, in the last sale, she disposed of more than her due], [the sale] to the last person is void but

רבנו עובדיה מברטנורא

ואף על פי שגבתה קצת כתובתה: וכותבת. בשטר המכירה, למוזנות מכרת: וגרושה לא תמכור. לכתובה, אלא בב"ד. דטעמא מאי אמרו רבנן אלמנה בין מן האירוסין מן הנשואין מוכרת שלא בב"ד לפי שאין אדם רוצה שתתבזה אשתו בב"ד, וזו הואיל וגרושה היא לא אכפת ליה. והלכה כחכמים שאשה מוכרת בין לכתובה בין למוזנות שלא בב"ד מומחים, ואפילו התקבלה מקצת כתובתה מוכרת למוזנות עד שתתקבל כל כתובתה. וכשמוכרת, בין לכתובה בין למוזנות צריכה שבועה ואינה צריכה הכרזה: ד שוה מאתים במנה נתקבלה כתובתה. דאמרין לה את אפסדת. ושוה מנה במאתים אף על גב דהיא הרויחה לא מציט למימר אנא ארווחי, שהשולח שלוחו לשוק לסחורה ולקח בזול הכל לבעל המעות. ולא שמעינן מהכא אלא בדבר שאין לו קצבה כגון קרקע שדרכו להמכר באומדן זה בפחות וזה ביותר, אבל דבר שיש לו קצבה וקנה השליח בפחות לא איתברירא לן דינא מהכא. וחזינא לרבנותא דאפליגו בה.

[the sales] to all the others are valid. (5) If an assessment of the judges [of a deceased husband's estate which was sold to pay the *ketubah* of his widow] was by one sixth less, or by one sixth more [than the actual value of the property], their sale is void. Rabban Shimon ben Gamliel says, Their sale is valid for, otherwise, of what advantage would the

power of a court be? [However] if a bill for inspection however, has been drawn up, [a legal document, issued by a court, inviting the public to inspect property put up for sale by an order of the court], their sale is valid [according to all] even if they sold what was worth one *maneh* for two hundred *zuz*, or for one *maneh* what was worth two hundred *zuz*. (6) [A minor] who exercised the right of *mi'un* [i.e., an orphaned minor girl, who was married by her mother and brother, has the right of *mi'un* — refusal, until she becomes an adult], a forbidden relative of the second degree [who is forbidden in marriage by Rabbinic, though not by Torah law] or a woman who is incapable of procreation are not entitled either to a *ketubah* [see Yevamot 113a, Bava Metzia 67a the first mentioned, because her separation may be effected even against her husband's will; the second was penalized for contracting an unlawful marriage (see Yevamot 85b), while in the case of the last, her marriage is regarded as a contract under false pretenses, nor are they entitled], to the usufruct [each of these women are not entitled to receive compensation for the produce her husband used from her fields, even though she is not entitled to the *ketubah* nor are they entitled], to maintenance [with the exception of a minor. A minor is entitled to maintenance as long as she did not exercise *mi'un*; however, the Mishnah here is referring to a case where her husband went overseas, and during that time she borrowed money for her maintenance and then exercised *mi'un*, the husband does not have to pay for her loan], or to her worn-out articles [the articles which she brought to her husband upon marriage and the value of which was included in her *ketubah*. If her husband has used these articles, he need not compensate her for their wear or loss when she leaves him (in the case of *mi'un* this law includes items, both from *melog* and *tzon barzel* properties; however, in the latter two cases, only the articles from *melog* properties need not be compensated)]. If the man, however, had married her at the outset on the understanding that she was incapable of procreation, she is entitled to a *ketubah*. A widow who was married

ה שום הדינין שפחתו שְׁתוּת או הוסיפו שְׁתוּת, מִכְרֵן בְּטֵל. רַבֵּן שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר, מִכְרֵן קָיָם. אִם בֶּן מֵה כַּח בֵּית דִּין יָפָה, אֲכָל אִם עָשׂוּ אֲגָרַת בְּקָרְתָּ, אֶפְלוּ מִכְרוּ שְׁוֵה מָנֶה בְּמֵאֵתִים, אוּ שְׁוֵה מֵאֵתִים בְּמָנֶה, מִכְרֵן קָיָם: וְ הַמְּאָאָת, הַשְּׁנִיָּה, וְהָאֵילוּנִית, אֵין לָהֶם כְּתוּבָה וְלֹא פְרוּת וְלֹא מְזוּנוּת וְלֹא בְלָאוֹת. וְאִם מִתְחַלָּה נִשְׁאָה לְשֵׁם אֵילוּנִית, יֵשׁ

רבנו עובדיה מברטנורא

ומסקנא לפום מאי דחזי לן, שחולקין השליח והמשלח: **מכרה בטל**. שאותו דינר אין לה רשות למכור, נמצא שכל המכר טעות, שהרי בבת אחת היה: **לעולם מכרה קיים**. והיא תחזיר את הדינר ליורשין, דמה הפסידתן: **עד שתאה**. באונאה כדי שאילו לא היתה האונאה היה משתייר שדה בת תשעה קבין, שהוא שיעור שדה: **ובגינה בת חצי קב**. שהוא שיעור גינה. ואין הלכה כרבן שמעון בן גמליאל: **ה אגרת בקורת**. הכרוה. שעל ידי ההכרוה בני אדם מבקרים בה. ובהא מודה תנא קמא לרבן שמעון בן גמליאל. והלכה כתנא קמא: **ו השניה**. שניות לעריות, שהן מדברי סופרים: **אין להם כתובה**. מנה מאתיים. משום דמעצמה יוצאה: **שניה**. קנסוה רבנן מפני שהיא מרגילתו לנשאה שאינה נפסדת כלום בנשואין שהרי אינה נפסלת בהן וולדה כשר: **אילונית**. משום דמקח טעות הוא: **ולא פירות**. הפירות שאכל הבעל אין מוציאין ממנו: **ולא מזונות**. כגון אם לותה ואכלה בעודה תחתיו ואחר כך מיאנה, אין הבעל

to a High Priest (see Leviticus 21:13), a divorced woman or a *chalutzah* who was married to a common priest (see Leviticus 21:7), a *mamzer* or a *netinah* who was married

to an Israelite, or the daughter of an Israelite who was married to a *natin* or a *mamzer* all are entitled to a *ketubah*.

רבנו עובדיה מברטנורא

חייב לשלם. אבל חייב במזונותיה בעודה תחתיו. והשניה והאילונית אין להם מזונות בעודן תחתיו, וכל שכן אם לוו ואכלו שאין הבעל חייב לשלם: ולא בלאות. שנאברו ובלו לגמרי. בין מנכסי מלוג בין מנכסי צאן ברזל אין הממאנת יכולה להוציא מיד בעלה. אבל בלאותיה הקיימים נוטלת לעולם, בין הממאנת בין השניה בין האילונית ואפילו זנתה לא הפסידה בלאותיה הקיימים. והשניה אין לה בלאות של נכסי מלוג, אבל בלאות של נכסי צאן ברזל יש לה:

Gemara Ketubot 95b

גמרא כתובות דף צה:

The question was asked: Have we learned [in our Mishnah], “[A widow] is to be maintained [nizonet],” or “[The widow] who is maintained [hanizonet, which would indicate that it is up to the orphans whether or not to maintain her]?” Have we learned, “is to be maintained,” in agreement with the men of Galilee, [who entered, in the *ketubah*, the clause: “You shall

dwell in my house and be maintained therein out of my estate, throughout the duration of your widowhood,”] so that there is no way [by which the orphans] can avoid maintaining her; or, have we rather learned, “one who is maintained” [in which case the Mishnah means that only the handiwork of a widow, who is maintained by the orphans, belongs to them], in agreement with the men of Judea [Who added to the clause mentioned above, “until the heirs may consent to pay you your *ketubah*,”] so that [the orphans] if they wish it, need not [if they had paid her the *ketubah*] maintain her? Come and hear, Rabbi Zera said [that] Shmuel said, The find of a widow belongs to herself. Now if you grant that what we learned was “one who is maintained,” [this ruling is] quite justified [since our Mishnah represents the view of the men of Judea, Shmuel's ruling might be applied to a widow who was not maintained by the orphans] but, if you insist that what we learned was “is to be maintained” [in agreement with the men of Galilee, who allow the orphans no alternative, why, in view of the fact that they must always maintain the widow as a husband must always maintain his wife, should they not] have the same rights as a husband, and just as in the latter case a wife's find belongs to her husband, so too, in the former case, [i.e., the case referred to by Shmuel] also, the find of the woman [i.e., the widow] should belong to the heirs? [As Shmuel, however, ruled that it belongs to herself, it must be concluded that the reading in our Mishnah is, “one who is maintained.”] I may still insist that we have learned [in

לָהּ כְּתֻבָּה. אֲלֻמָּנָה לְכֹהֵן גָּדוֹל, גְּרוּשָׁה וְחַלּוּצָה לְכֹהֵן הַדְּיוֹט, מִמְּזוֹרֵת וּנְתִינָה לְיִשְׂרָאֵל, בֵּת יִשְׂרָאֵל לְנִתְיָן וְלַמְּזוֹר, יֵשׁ לָהּ כְּתֻבָּה:

אִיבְעִיָא לְהוּ נְיוּזְנֵת תְּנָן אוּ הַנְּיוּזְנֵת תְּנָן. נְיוּזְנֵת תְּנָן וְכֹאנְשֵי גָלִיל וְלֹא סְגִי דְלָא יְהִי לָהּ אוּ דִילְמָא הַנְּיוּזְנֵת תְּנָן וְכֹאנְשֵי יְהוּדָה וְאִי בְעוּ לָא יְהִי לָהּ. תָּא שְׁמַע אָמַר רַבִּי זֵרָא אָמַר שְׁמוּאֵל מְצִיאת אֲלֻמָּנָה לְעֻצְמָה אִי אָמַרְתָּ בְשֵׁלְמָא הַנְּיוּזְנֵת תְּנָן שְׁפִיר אָלָא אִי אָמַרְתָּ נְיוּזְנֵת תְּנָן נִיְהוּי כְּבַעַל מַה בְּעַל מְצִיאת אֲשֶׁה לְבַעַל הֶכָּא נְמִי מְצִיאת אֲשֶׁה לְיוֹרְשִׁיהָ. לְעוֹלָם

our Mishnah] “is to be maintained;” for, the reason why the Rabbis have ordained that the find of a wife belonged to her husband, is in order that he shall bear no grudge against her, but, as regards these, [the orphans who are legally bound to maintain her], let them bear the grudge. [It is only the handiwork of the widow that belongs to the orphans in return for the maintenance she receives from them, as the handiwork of a wife, for a similar reason, belongs to her husband.] Rabbi Yose bar Chanina said, All manner of work which a wife must render to her husband, a widow must render to the orphans, with the exception of serving drinks, making ready their bed, and washing their face, hands, or feet [these are intimate services to which a husband only is entitled].

Rabbi Yehoshua ben Levi said, All manner of service that a slave must render to his master, a student must render to his teacher, except that of taking off his shoe [only a Canaanite slave performs this menial task, and a student performing it might be mistaken for such a slave]. Rava explained: This ruling [that a student should not assist his teacher in taking off his shoes] applies only to a place where he [the student] is not known but, where he is known, there can be no objection. Rav Ashi said, Even where he [the student] is not known, the ruling [that a student should not assist his teacher in taking off his shoes] applies only if he is not wearing *tefillin* [as slaves do not wear *tefillin* (see Gittin 40a), his status might well be mistaken], but if he is wearing *tefillin*, he may well perform such a service. Rabbi Chiya bar Abba stated in the name of Rabbi Yochanan, A man who deprives his student of [the privilege of] attending to him acts as if he had deprived him of [an act of] kindness, for it is said in Scripture, “To him that deprives his friend [i.e., one's student] of kindness.” (Job 6:14) [The previous verse speaks of kindness which is homiletically applied to that of a student rendering assistance to his teacher]. Rabbi Nachman bar Yitzchak said, He also deprives him of the fear of heaven, for it is said in Scripture, “And he forsakes the fear of the Almighty.” (Job 6:14) [Since personal attendance of scholars constitutes, in itself, a good education in righteous conduct and fear of the Almighty].

זוהר תזריע דף מ"ו ע"ב

תא תווי בכל ומנא דהאי נשמתא קדישא אתדבקא ביה בבר נש. רחימא הוא דמאריה. כמה נטורין נטורין ליה מכל סטריין רשימא הוא לטב לעילא ותתא ושכינתא קדישא שרייא עלוי. ובזמנא דאיהו אסמי ארחוי שכינתא אסתלקת מגייה ונשמתא קדישא לא אתדבקת ביה. ומסטרא דחוויא בישא תקיפא אתער רוחא חד דשאט ואזיל בעלמא דלא שרייא אלא באתר דקדושה עלאה אסתלק מתמן וכדין אסתאב בר נש ואתפגים בבשריה בחייו דאנפוי בכללא. ותא תווי בגין דהאי נפש תיה איהי

אימא לך ניונות תנן טעמא מאי אמור רבנן מציאת אשה לבעלה דלא תיהוי לה איבה הני תהוי להו איבה. אמר רבי יוסי בר חנינא כל מלאכות שהאשה עושה לבעלה אלמנה עושה ליורשיה חוץ ממזיגת הכוס והצעת המטה והרחצת פניו ידיו ורגליו. אמר רבי יהושע בן לוי כל מלאכות שהעבד עושה לרבו תלמיד עושה לרבו חוץ מהתרת לו מנעל. אמר רבא לא אמרן אלא במקום שאין מכירין אותו אבל במקום שמכירין אותו לית לן בה. אמר רב אשי ובמקום שאין מכירין אותו נמי לא אמרן אלא דלא מנח תפליו אבל מנח תפליו לית לן בה. אמר רבי חייה בר אבא אמר רבי יוחנן כל המונע תלמידו מלשמשו כאלו מונע ממנו חסד שנאמר (איוב ו) למס מרעהו חסד. רב נחמן בר יצחק אמר אף פורק מקמנו יראת שמים שנאמר (שם) ויראת שדי יעזוב:

קדישא עלאה כד ארעא קדישא משכא לה ואתכלילת בגווה כדין קרינן לה נשמה. ודא היא דסלקא לעילא וממלא קמי מלכא קדישא ועיילא בכל תרעין ולית דימחי בידהא. ועל דא אתקרי רוחא ממלא דהא כל שאר נפשתיא לית לון רשו למלא קמי מלכא בר האי. ועל דא אורייתא אכריתא ואמרת (תהלים ד) נצור לשונך מרע וגומר ובתיב (משלי כא) שומר פיו ולשונו וגומר בגין דאי שפונתיה ולישניה ממלא מלין בישין אינון מלין סלקין לעילא ובשעתא דסלקין כלא מכריזין ואמרין אסתלקו מסוחרניה דמלה בישא דפלגיא פנון אתר לארחה דחוייא תקיפא כדין נשמתא קדישא אתעברת מניה ואסתלקת ולא יכלא למלא כמה דאת אמר (תהלים לט) נאלמתי דומיה החשתי משוב וההיא נשמתא סלקא בכסופא בעאקו דכלא ולא יהבין לה אתר כמלקדמין. ועל דא בתיב שומר פיו ולשונו שומר מצרות נפשו. נפשו ודאי תהיא דהות ממלא אתעבדת משתוקא בגין מלולא בישא. וכדין חוייא אודמן דכלא לאתריה אתהדר וכד תהיא מלה בישא סלקא באורחין ידיען ושאר קמיה דחוייא תקיפא כמה רוחין מתערין בעלמא ורוחא נחתא מההוא סטרא ואשבת דההוא בר נש אתער ליה במלה בישא והא רוחא ממלא קדישא אתעברא מניה כדין שרייא עלוי וסאיב ליה וכדין הוא סגיר כמה דעונשא דהאי בר נש בגין מלה בישא. כד עונשיה בגין מלה טבא דאתי לידיה ויביל למלא ולא מליל. בגין דפנים לההוא רוחא ממלא דהיא אתתקנת למלא לעילא ולמלא לתתא וכלא בקדושה. כל שכן אי עמא אזלין באורחא עקימא והוא יביל למלא להו ולאוכחא להו ושתיקי ולא מליל כמה דאמינא דכתיב נאלמתי דומיה החשתי משוב וכאבי נעבר. נעבר במכתשין דמסאבותא ודא הוא דאמרו דוד מלכא אלקי בהאי ואתפני מניה דכתיב (תהלים פ) פנה אלי והנני מהו פנה אלי כמה דאת אמר (במדבר יב) ויפן אהרן נחתו רבי חייא ורבי יוסי ונשקוהו אודונו כחדא כל ההוא ארחה. קרא רבי חייא עליהו (משלי ד) וארח צדיקים כאור נגה הולך ואור עד נכון היום:

Yosef Le-Chok

יוסף לחוק

Ethical Teaching:

מוסר

Rabeinu Yonah, Sha'arei Teshuvah, 2d

שערי תשובה לרבינו יונה דף ב ע"ד

Repentance has many levels, and accordingly, a person comes close to the Holy One, blessed be He. Even though there is forgiveness for every repentance, still the soul may not be purified completely as though the sins never existed, except when the person purifies his heart and prepares his spirit, as will be explained. So too, it is written, "Fortunate is the man to whom the Lord does not ascribe sin, and who has no deceit in his spirit." (Psalms 32:2) This is the same idea as a garment that needs laundering. A slight laundering will help to remove the soil from it, but the more it is washed, the cleaner it will become. In the same way it is written,

"Cleanse me much from my sin." (Psalms 51:4) And the cleansing of the soul from sin

מדרגות רבות לתשובה ולפי המדרגות יתקרב האדם אל הקדוש ברוך הוא. ואמנם לכל תשובה תמצא סליחה אך לא תטהר הנפש טהר שלם להיות העונות כלא היו זולתי כאשר יטהר האדם את לבו ויכין את רוחו כאשר יתבאר וכן בתיב (תהלים לב) אשרי אדם לא יחשוב ה' לו עון ואין ברוחו רמיה. וכענין הבגד הצריך כבוס פי המעט מן הכבוס יועיל בו להעביר הגעל ממנו אך לפי רוב הכבוס יתלבן וכן כתיב (שם נא) הרב כבסני מעוני והכבוס הנפש מן העון כפי אשר תכבס את לבה שנאמר (ירמיה ב) כבסי מרעה לבך

depends on how much one cleanses his heart. As it says, “Cleanse your heart from evil, Yerushalayim.” (Jeremiah 4:14) Our Rabbis, of blessed memory, said, “Fortunate is the man who fears the Lord (Psalms 112:1) — ‘while he is still a man.’ ” By this they mean that the best repentance is that which a person does in his youth, while he still has his strength, and he nonetheless conquers his impulse. However, all repentance is beneficial. As it says, “You return a man to dust and say, ‘Repent, children of man.’ ” (Psalms 90:3) On this verse, they of blessed memory said, “even until the crushing of the soul [life force, he may repent].” May the good God Who desires the return of penitents, bring us back and help us merit to return in full repentance and to complete the reparation of all aspects of our souls; may this be His will.

Practical Law

Rambam, Laws of Sacrifices, Chapter 3

(1) In the place where they lean hands [in the courtyard], they slaughter, and the slaughtering is performed immediately following the leaning of hands. But if one slaughtered in a different place or delayed, his slaughter is acceptable. The leaning of hands is “the remainder of a commandment” [i.e., is not an absolute prerequisite]. Therefore, if one did not lean hands, he has atoned, and it [the non-performance] does not prevent [its validity]. Nonetheless, it is considered as if he did not achieve atonement [i.e., he has not done it in the best possible way]. (2) One who leans hands must do so with all his might, with both hands upon the animal's head. As it says, “on the head of the burnt-offering” (Leviticus 1:4) — not on the neck, nor on the sides. And there must be no separation between his hands and the animal. (3) How does one lean hands? If the sacrifice is one of the highest degree of holiness, he positions it at the north side, facing west, and the one leaning his hands stands at the east, facing west. He sets both his hands between its two horns and confesses; on a sin-offering, [he confesses] transgression of a sin requiring a sin-offering; on a guilt-offering, transgression of a sin

ירושלמים. ואמרו רבותינו זכרונם לברכה (תהלים קיב) אשרי איש ירא את ה' בעודו איש רצונו לומר כי תשובת האדם המעולה בימי בחורותיו בעוד כחו עליו ויתגבר על יצרו. אכן כל תשובה מועילה כמו שנאמר (שם x) תשב אנוש עד דכא ותאמר שובו בני אדם ואמרו זכרונם לברכה עד דכדוכה של נפש. האל הטוב החפץ בתשובת השבים ישיבנו ויזכנו לחזור בתשובה שלמה ולהשלים תיקון נפש רוח נשמה בן יהי רצון:

הלכה

הרמב"ם הלכות מעשה הקרבנות פרק ג

א במקום שסומכין שוחטין ותכף לסמיכה שחיטה. ואם שחט במקום אחר או ששהה שחיטתו כשירה והסמיכה שנייה מצוה היא לפיכך אם לא סמך כפר ואינה מעכבת ואף על פי בן מעלין עליו כאלו לא כפר: ב וצריך הסומך לסמוך בכל כחו בשתי ידיו על ראש הבהמה שנאמר (ויקרא א) על ראש העולה לא על הצואר ולא על הצדדין ולא יהיה דבר חוצץ בין ידיו ובין הבהמה: ג וכיצד סומך אם היה הקרבן קדש קדשים מעמידו בצפון ופניו למערב והסומך עומד במזרח ופניו למערב ומניח שתי ידיו בין שני קרניו ומתודה על חטאת עון חטאת ועל אשם עון אשם ועל

requiring a guilt-offering. And on a burnt-offering, he confesses transgressing a positive commandment or transgressing a negative commandment that is connected to a positive commandment. (4) How does one confess? He says, "I have sinned [mistakenly, deliberately, and rebelliously] and have done such and such. I have returned in repentance before You, and this is my atonement." If the sacrifice is a peace-offering, he leans his hands any place that he desires in the [Temple] courtyard, as long as this place is also the place of slaughtering. It seems to me that one does not confess on a peace-offering but, rather, recites words of praise.

העולה מתודה עון עשה ועון לא תעשה שנתק לעשה: ד כיצד מתודה אומר הטאתי עייתי פשעתי ועשיתי כף וכף וחורתי בתשובה לפניך וזו כפרתי. היה הקרבן שלמים סומך בכל מקום שירצה מן העזרה במקום שהיטה. ויראה לי שאינו מתודה על השלמים אבל אומר דברי שבח:

TAZRIA FOR WEDNESDAY

תזריע ליום רביעי

TORAH

תורה

כיוון בקריאת ששה פסוקים אלו שהם כנגד ו דמילוי ו דשם ב"ן לקנות בו הארת נפש משבת הבאה

ח ויראה הפה והנה פשתה המספחת בעור עדיתא במשכא ויסאבניה כהנא סגירותא היא: ט מכתש סגירו ארי תהי באנשא ויתתי לות כהנא: י ויחזי כהנא והא אוספת

ח ויראה הפה והנה פשתה המספחת בעור וטמאו הפה צרעת הוא: פ ט נגע צרעת כי תהיה באדם והובא אל הפה: י וראה

(8) The priest will look [at it]. Now, if the *mispachat* has increased in size on the skin, then the priest must [pronounce] him impure. It is *tzara'at*. (9) When a man has an affliction of *tzara'at*, he must be brought to the priest. (10) The

RASHI

רש"י

(8) **The priest must [pronounce] him impure** — *and as soon as the person has been pronounced impure, he is then "definitely" impure, [his eventual purification] requiring the bird offerings, shaving and the sacrifice. [This then, is the only distinction between one quarantined on account of his affliction, and one pronounced "definitely" impure. These sacrifices are] all specified in the parshat (תורת המצרע) זאת תהיה (see Leviticus, Chapter 14; Megillah 8b). It is tzara'at — *i.e., this mispachat is tzara'at.* [הוא צרעת] — *The term tzara'at is feminine [and that is why the verse says tzara'at hi, using the feminine word for "it"]. However, the term נגע, meaning affliction, is masculine [and so, in verse 3, for instance, it says "tzara'at hu," using the masculine word for "it," referring to the נגע rather than to the tzara'at].* (10) **ומחית** — *Sainement in Old French. [It means that] part of the white in the se'eit affliction reverts**

(ח) וטמאו הפה. ומשטמאו הרי הוא מחלט וזקוק לצפרים ולתגלחת ולקרן האמור בפרשת זאת תהיה: צרעת הוא. המספחת הזאת: צרעת. לשון נקבה: נגע, לשון זכר: (י) ומחית. שנימינ"ט בלע"ז,

© 2006 by Daniel Feldman, All Rights Reserved. www.daniel-feldman.com